

Årsplan for Bakke barnehage 2018-2019

*Sammen
skal vi
utrette det utrolige!*

Innledning

Vi takker for innspill og samarbeid om utvikling og forbedring av Bakke barnehage gjennom hele barnehageåret. Vi har mottatt tilbakemeldinger og forslag gjennom mailer, foreldresamtaler, foreldrerådsmøter, FAU, SU, barnesamtaler og kommentarer i hverdagen fra barna.

Pedagognorm og bemanningsnorm:

I høst er det innført ny pedagognorm i barnehagen, slik at vi nå har økt antallet fra 4 til 6. Det er også innført en bemanningsnorm med 3 barn under tre år per avdelingspersonal og 6 barn over 3 år per avdelingspersonal. Dette er en grunnbemanning som er beregnet per dag, siden åpningstiden er 10 timer og personalet går vakter med arbeidstiden er 7,5 time vil det kunne være flere barn per ansatt til tider.

Brukerundersøkelse:

I november vil vi gjennomføre Utdanningsdirektoratets foreldre/brukerundersøkelse.

SU og FAU:

En spesiell takk til barnehagens samarbeidsutvalg (SU), og foreldrenes arbeidsutvalg (FAU), som er bindeleddet mellom foreldrene og barnehagens personale.

Trafikkopplæring:

Ullensaker kommune har utarbeidet en trafikkplan for barnehage og skole som gir føringer for vårt arbeid. I et samarbeid med FAU har barnehagen de siste årene hatt fokus på trafikkopplæring, og 2/3 av personalet har deltatt på kurs i regi av Trygg trafikk. Arbeidet med å etablere gode rutiner når vi ferdes både innenfor og utenfor gjerdet er et kontinuerlig arbeid. FAU arrangerer årlig lommelykttur med utdeling av reflekser.

Klubber og turer:

Vi arbeider i aldersbestemte klubber med 4 og 5-åringene en dag i uken. De fleste turene i løpet av barnehagetiden er i nærmiljøet. Hvis vi reiser ut av Kløfta drar vi helst med offentlig kommunikasjon. Megaklubben (5-åringene) reiser med både tog, T-bane, buss og trikk på sine turer i Ullensaker og på turer til Oslo.

Ståstedsanalyse

Personalet har foretatt en ståstedsanalyse i regi av Utdanningsdirektoratet. Resultatene er formidlet til Barnehagemyndigheten i Ullensaker kommune, Enhet kommunale barnehager og SU. Analysen er med på å danne grunnlag for kommunens kompetansestrategi. Resultatene skal gi føringer for barnehagens utvikling i et 4-5-års perspektiv.

Partnerbarnehage til Høgskolen

Bakke barnehage har en fireårig samarbeidsavtale med Høgskolen i Innlandet. Vi vil være øvingsbarnehage for barnehagelærerstudenter i flere perioder i løpet av året. Dette gir oss mange muligheter til å holde oss oppdatert i barnehagefeltet og flere vil se vår praksis og hjelpe oss med utvikling.

Planer som barnehagen er forpliktet til å følge:

Rammeplanen og fagområdene:

1.august 2017 kom ny Rammeplan for barnehagen.

Dette gir barnehagen nye føringer for arbeidet. Nå skal vi styrke arbeidet med de yngste barna, med mangfold, med måltider, med mobbing og med språk. Rammeplanen både i norsk og engelsk versjon, kan lastes ned fra utdanningsdirektoratets hjemmeside, www.udir.no. Implementering av den nye Rammeplanen vil ha første prioritet også dette barnehageåret.

Kunnskapsdepartementet har lagt en strategi «Tett på realfag» Nasjonal strategi for realfag i barnehagen og grunnskoleopplæringen (2015-2019). Her er ambisjonen å øke interessen for realfag og teknologi på alle nivå i utdanningsløpet. I tråd med dette har Ullensaker kommune blitt en Realfagskommune og i 2017 er det vedtatt «Handlingsplan for matematisk kompetanse i barnehage og skole i Ullensaker»

Vi vil derfor ha fokus på fagområdene «Antall, rom og form» og «Natur, miljø og teknologi». Vi vil øke personalets kompetanse og interesse gjennom å delta på konferanser og kurs i regi av Nasjonalt senter for matematikk, Nasjonalt senter for naturfag og Nasjonalt senter for IKT.

Kommunale planer:

Styringsdokumentet 2018 – 2019” Enhet kommunale barnehager

«Læring i alt for alle» Helhetlig læringsmiljø

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har en egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.. (Rammeplan 2017)

Ullensaker kommune har gitt føringer gjennom:

«Handlingsplan for matematisk kompetanse i barnehage og skole i Ullensaker»

«Handlingsplan for språkstimulering, lese- og skriveopplæring i barnehager og skoler i Ullensaker kommune 2016-2018»

Hele personalet vil i løpet av året ha deltatt på kursene i «Grep om begreper»

«Trafikkplan for barnehage og skole».

Leken gis et større fokus i Ullensakers barnehager i 2018-2019

Barnehagens personale deltar i satsningen på å arbeide med leken.

Målet: «Et lekende og inkluderende miljø i barnehagen»

Personale deltar i lek og er gode veiledere på «livets landevei»

Barna lærer hele tiden, både det vi har planlagt og det vi ikke har planlagt.

Barnehagen utfordres til å tenke nytt både i organisering og innhold.

Temaplan for skolestartere

Planen er styrende for Megaklubben.

Femåringene

Fokus i Megaklubben vil være: «Med sosial kompetanse i ranselen.»

Femåringene har egen plan, og opplever å være en del av et stort fellesprosjekt – de synger i Megakoret sammen med alle 5-åringene i de kommunale barnehagene, og avslutter med en konsert i mai.

Det arrangeres en felles aktivitetsdag for alle skolestarterne på Jessheim.

Flerkulturelt arbeid i barnehagen i Ullensaker kommune

Ullensaker kommune har egne minoritetsspråklige veiledere som hjelper barnehagene i det viktige arbeidet med å lære barn å beherske norsk. Barna skal møte ulike kulturer og tradisjoner gjennom barnehageåret.

Mangfold

Barna skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, leve og handle på. Vår oppgave er å støtte og styrke barna ut fra deres kulturelle og individuelle forutsetninger.

Samtidig skal barnehagen også gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet. Vi vil arbeide for at alle skal oppleve glede og føle seg som betydningsfulle i barnehagens fellesskap.

Vårt viktigste pedagogiske hjelpemiddel vil alltid være:

lek, glede og humor.

Det skal være morsomt å være barn i Bakke barnehage!

Planen er godkjent i SU

Bakke barnehage 20.11.2018

Med vennlig hilsen

Unni Lisbeth Lundberg

Styrer

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Langsiktig målsetting nr. 1 for Bakke barnehage:

I Bakke barnehage skal vi sikre at foreldrene får medvirke i den individuelle tilretteleggingen av tilbudet til sitt barn.

Brukerundersøkelsen skal danne grunnlag for reell medvirkning gjennom SU, FAU og gjennom innspill og gruppearbeid på foreldrerådsmøter.

Brukerundersøkelsen:

For dette barnehageåret er brukerundersøkelsen ennå ikke foretatt. Tidspunktet er endret fra mars til november.

Rammeplanen har nå et nytt kapittel som heter **Overganger**.

Vi arrangerer samarbeidsdager i juni med tema nye venner, noen av barna skal begynne på skolen og noen skal skifte avdeling. Vi vil vurdere barnehagens informasjon og kommunikasjon i oppstart og i overganger mellom avdelinger i barnehagen.

22. oktober går startskuddet for et «Helhetlig læringsløp i Ullensaker» med en dialogkonferanse med både, foreldre, politikere, skole, barnehage og elevorganisasjoner.

Sammen med SU vil vi vedta nye rutiner for overganger mellom avdelingene og sommerdriften hvor avdelingene slås sammen.

Planen var at barnehagen skulle arrangere dugnad for første gang på 20 år, men vi har fått 600 000,- til «ny» utelekeplass i år og arbeidet er i gang. Dugnad blir det i 2019.

Personalet og FAU samarbeider om arrangementene dugnad og sommerfesten med inspirasjon fra «Fiskesprell» med fisk på alle fat.

Dokumentasjon

Langsiktig målsetting nr. 2 for Bakke barnehage:

Hentet fra MILD – Kommunale barnehager: «I våre barnehager skal vi videreutvikle våre metoder og rutiner for dokumentasjon, som grunnlag for refleksjon og synliggjøring av barnehagens innhold og kvalitet.»

Dette gjør vi i år for å nærme oss målet:

Bruke Ståstedsanalysen, Foreldreundersøkelsen, Medarbeiderundersøkelsen og samtaler med både barn og foreldre som grunnlag for utvikling av barnehagen.

Gjennomgang av informasjonsrutiner – oppstart, overganger, oppslag, bruk av Mykid med månedsbrev og planer med tanke på brukernes behov.

Vi skal observere og analysere leken for å fremme et inkluderende miljø.

- Observasjon og dokumentasjon – vi vil bruke praksishistorier og skjema fra «Ta pulsen på lekemiljøet»
- Refleksjon og veiledning rundt funnene våre.
- Nye tanker og handlingsmønstre.

- Ved å bruke denne arbeidsmetoden sammen med barn, foreldre, studenter og ansatte, sikrer vi at mange har mulighet til å tilføre tanker og perspektiver på det som har skjedd og hva som skal skje.
- Av og til er et produkt, ny kunnskap, ny lek eller ny ferdighet den beste dokumentasjon.
- Dokumentasjon i form av nye tiltak etter kurs og opplæring, følges opp av ped.ledere
- Planlegge – gjennomføre – gjennkalle vil bli benyttet på turer.
- Barnesamtaler med de eldste 2 ganger i året.

Medvirkning og Inkluderende Leke- og læringsmiljø

Leke- og læringsmiljøet i barnehagen består av de samlede kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene som påvirker barnas utvikling, lek og læring, helse og trivsel.

Langsiktig målsetting nr. 3 for Bakke barnehage:

I Bakke barnehage skal vi arbeide for et miljø hvor alle får delta i lek.

Barnehagens rom: Det fysiske læringsmiljøet med rom, interiør og materialer skal være slik at barna får være selvstendige i hverdagen og oppleve mestring. Miljøet skal være tilgjengelig og i barnehøyde. Vi skal arbeide for at **leken ryddes fram** – vi skal ha bevissthet om hva vi tilfører og hva vi tar bort og barna skal ha medvirkning.

Barnehagen skal fremme danning. «Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet.» Rammeplanen 2017.

For at barna skal trives og utvikle seg både sosialt og intellektuelt må de kjenne seg inkludert, verdsatt og regnet med av både voksne og barn. Personalets væremåte og arbeid i barnegruppa skal hjelpe barna til både å få være seg selv og være en del av et positivt fellesskap.

Vi vet at utestenging er en del av barns måte å utøve makt på i barnehagen. Vi vet også at dette kan oppleves som «positivt» for de som er sammen, men veldig vanskelig for den som er utestengt. Det er veldig få som «systematisk» utestenger andre barn, men for den som er utestengt gjør det lien forskjell hvis alle de andre barna i barnegruppen lar dette skje uten å gripe inn.

Fellesskapets ansvar

I forhold til utestengning er det tydelig hvor viktig det er at personalet arbeider grundig med miljøet i barnegruppene. Dette vil ikke bety at barna ikke kan beskytte leken sin ved alltid å måtte ta med alle. Barna skal også øve seg på selvhevdelse, de skal øve seg på å være modige å stå opp for både egne og andres rett.

Leken er demokratiets vugge! I møtet med små og større grupper prøver barn ut sin makt og sine sosiale ferdigheter. Barn forhandler om lek og dannes på den måten inn i fellesskapet og vennskskapsrelasjoner. «*Barnas selyfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.*» RP

Det er viktig å arbeide med sosial kompetanse i barnehagen fordi nesten all læring i småbarnsalder foregår i lek og sosiale situasjoner. **Leken settes under lupen!** Det må arbeides på flere områder, personalets kompetanse, dagsrytme, innredning, lekemateriell, barnegruppenes fungering, personalets ledelse og enkeltbarnet.

Dette gjør vi i år for å nærme oss målet:

1. Vi vil ha lek, relasjonskompetanse og ledelse av barnegruppen som Felles Faglig Fokus.
2. Vi vil hjelpe barna med rekvisitter, bøker og utkledningstøy for å gi barna felles erfaringer som grunnlag for lek. De vil kaste seg ut i leken og åpne for barnas medvirkning og legge til rette for utvikling av leketema.
3. Vi skal organisere rom, tid og lekemateriell for å inspirere til ulike typer lek og ha **fokus på likestilling og leker som fremmer lek mellom kjønnene.**
4. I hele desember vil Kråkeslottet og Revehiet, se NRKs julekalender om formiddagen dagen etter, for å gi barna felles inspirasjon til frileken i barnehagen.
5. Barna skal få mulighet til egen kulturskaping. Dette vil vi legge vekt på i lekeprosjektet.

Vi skal arbeide med samarbeid og trivsel i barnegruppa.

1. Barna skal øve seg på å si i fra til den som stenger andre ute, at det ikke går an. De kan også si det til personalet, hvis personalet ikke har sett det, men de kan også si til den som har blitt stengt ute, at de vil være sammen med han eller henne.
2. Alle avdelingene har samarbeid og trivsel som tema. Arbeidet vil være i forhold til barnas alder.
3. Vi øver på samarbeid, turtaking og vennlighet i leken.
4. Barna skal støttes i å leve seg inn i andres situasjon og øve seg på å vise hensyn.
5. Personalet skal arbeide for at barna får en grunnleggende forståelse for bærekraft, rettferdig fordeling og solidaritet - **låne bort/gi bort til andre avdelinger, låne bort/gi bort til andre barnehager. Låne/bytte/få fra andre.**
6. Vi skal bruke «Samtalebilder», vennebøker, dokketeater og rollespill, som utgangspunkt for samtaler om hverdagen i barnehagen om følelser, ønsker, samarbeid, konflikter, vennskap og leken.
7. Leken skal ha 1. prioritet i vår organisering ved at vi reduserer antall overgangssituasjoner og arbeider med lekende overganger.

Ingen ville vel ønske å leve uten venner, selv om han hadde alle andre goder.

Aristoteles

Langsiktig målsetting nr. 4 for Bakke barnehage:

I Bakke barnehage skal personalet etterstrebe å gi barna varierte og gode muligheter for å bruke språket gjennom utforskning, medvirkning og lek.

Vi skal arbeide for at barnehagen skal være fundamentet i en livslang læringsprosess. Personalet skal være barnas forskerveiledere i deres søken etter å forstå og tolke sine omgivelser og hjelpe barna til å sette ord på sine tanker og følelser.

Barna skal bruke språket for å tenke og kommunisere med i livet sitt og for å kunne medvirke i vårt demokrati. Aktiv læring!

Lek er barnas viktigste øvingsbane for språk og sosiale ferdigheter, derfor vil vi bruke leketema og smågrupper bevisst i arbeid for å sikre alle barns deltakelse.

Barnehagens språkmiljø og språkarbeid.

Barnehagen har i mange år hatt en bevisst satsning på språkmiljøet. Dette har vært nødvendig fordi vi har hatt mange barn med kommunikasjonsvansker og mange barn med et annet morsmål enn norsk. Vi benytter bilder, PCS (kommunikasjonsbilder), dagtavle, Ipad og litt tegn for at barna skal forstå og få oversikt. Vi vektlegger at barna skal være med i prosjekter, små og store, hvor de er med og planlegger, gjennomfører og gjenforteller. Samtalen har en viktig plass i barnehagehverdagen.

Vi har utarbeidet et stort antall språkesker med konkreter som vi bruker sammen med barna til å lage fortellinger. Vi har hånddukker, flanellografer, bøker, spill og annet språkmateriell som barna kan velge å bruke.

Pedlerne har fullført en kursrekke i regi av STATPED om språkutvikling og arbeid med flerspråklige barn.

To av barnehagens assistenter har også deltatt på en kursrekke i regi av de minoritetsspråklige veilederne for å øke vår kompetanse for arbeid i smågrupper.

Personalet skal ha fokus på å gi alle barn et rikt språkmiljø og overøse barna med ord og begreper gjennom hele dagen, både ute og inne.

Det er viktig at personale beskriver og snakker om det de gjør, ser og opplever slik at barna «bader» i språk. Forskning har vist at daglig lesing er et godt bidrag for utvikling av barnas språk. Vi leser for alle barn hver dag.

GREP OM BEGREPER

I løpet av dette barnehageåret skal hele personalet enten ha kurs i bruk av verktøyet «Grep om begreper», eller kurs om språkarbeid med barn under 3 år. Dette kan bedre både spontant og systematisk språkarbeid i smågruppene

Fagområdene vi vil arbeide spesielt med:

«Antall, rom og form», «Natur, miljø og teknologi» og «Kropp, bevegelse, mat og helse»

Langsiktig målsetting nr. 5 for Bakke barnehage:

I vårt arbeid med fagområdene "Antall, rom og form", "Natur, miljø og teknologi" og «Kropp, bevegelse, mat og helse» skal vi benytte alle dagliglivets leke- og læringsarenaer.

5.1

Barna får anledning til å prøve ut og eksperimentere med ulikt materiale, redskaper og leker og setter ord på sine opplevelser og erfaringer sammen med personalet og gruppa. Begreper som våt, tørr, full, tom ol får mening.

Hvor kommer vannet fra?

5.2 Vi skal videreutvikle og foredle arbeidet i smågrupper.

1. Personalet leker og arbeider sammen med 3-8 barn.
2. Det arbeides med lek og aktiviteter som er inspirert og tilrettelagt av personalet på forhånd og som skal kunne gi barna nye felles erfaringer.

Det arbeides med positive regler i gruppa, hvordan man hjelper, deler og oppmuntrer hverandre

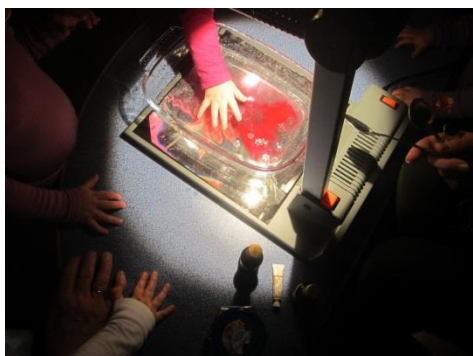
3. Personalet tar hensyn til barnas interesser og evner i gruppen.

4. Personalet arbeider med å hjelpe barna til å hevde seg selv ved å oppmuntre, støtte og utvikle barnas valg og erfaringer.

5. Vi lager bøker både på Ipad og i papir om dagliglivet i barnehagen sammen med barna.

Personalet må ha rikelig kunnskap om fagområdene for å kunne utnytte mulighetene i hverdagen til læring og utforskning. Vi trenger et kreativt leke- og læringsmiljø for å nå målene, hvor vi griper læringsmulighetene i alt fra bygge- og konstruksjonslek til matlaging, sortering, rydding, påkledning og skogsturer.

Ut på tur er en viktig del av vår kulturarv.

Felles fokus om et prosjekt gir felles erfaringer, som igjen gir grunnlag for felles lek.

Alle avdelinger lager seg et utelekeprosjekt.

Det er viktig å poengtere at arbeidet med fagområdene også innebærer et bevisst arbeid med språk, vennskap og lek.

Dette gjør vi i år for å nærme oss målet:

Personalet skal pirre barnas nysgjerrighet og lyst til å utforske, gjennom selv å være aktive, undrende og utforskende.

Smågruppene skal også benyttes ute i lek.

Sølepytten - hvilken fantastisk læringsarena!

Se hva som skjer med vannet når vi hopper!

Vi hopper opp, men når hopper vannet opp?

Personalet skal bruke "Forskerfrø" som arbeidsredskap for å skape optimale læringsarenaer for barna i hverdagen.

Kultur og natur går hånd i hånd.

Naturen er full av mønstre – og vi kan lage egne mønstre på mange måter.

Vi skal bruke klassifisering og systematisering bevisst i sitt arbeid i dagligdagse situasjoner som rydding, av- og påkledning, i naturen, på utelekeplassen og når vi sorterer søppel. Vi skal utfordre barna til å legge merke til og sette ord på likheter og forskjeller.

V skal hjelpe barna til å bli bevisst hvilke ord og begreper man kan bruke for å beskrive og forklare hva som skjer når man eksperimenterer.

Vi skal legge vekt på at uterommet skal innby til utforskning, eksperimentering, lek og læring.

Vi skal ha bevegelsesglede som mål.

Langsiktig målsetting nr. 6 for Bakke barnehage:

Vi skal legge til rette for at barna tilegner seg gode vaner og opplever bevegelsesglede, matglede og matkultur. Vi vil skape grunnleggende forståelse for bærekraftig utvikling og egen helse.

Dette gjør vi i år for å nærme oss målet:

1.1 Måltidet som pedagogisk arena

Hele personalet har lest og reflektert over boken: «Matglede i barnehagen»

Vi arbeider med å undre oss over smaker, konsistens, farger, lukter, sammensetninger og blandinger.

Vi lærer om hvor maten kommer fra, at vi har ulike tradisjoner i ulike familier og land.

Vi lærer regler for høflighet – se på den man sender maten til, bruke navn, hjelpe hverandre, takke, være vennlig, samtale under måltidet.

Barna skal lære å forsyne seg med lite om gangen slik at vi unngår å kaste mye mat.

Regelen som vi har:

Alle må ha litt av alt på tallerken, og alle bestemmer selv hva de vil putte i munnen. Personalets oppgave blir å inspirere barna til å smake.

Viktig at vi har fokus på de minste barna slik at vi sikrer at de får mye oppmerksomhet, støtte, direkte samtale og mulighet for medvirkning.

Barna skal ha egen kjøkkenhage og bærtrær. Vi høster frukt og bær fra hagen og fra skogen og lager syltetøy sammen med barna.

Får vi ny plante når vi planter en hel frukt, en skive av en tomat eller sår et frø? Hva trenger plantene?

Vi formidler matglede! Mat er natur, språk, teknikk, fysikk, kjemi og matematikk. Mat er smak, lukt og opplevelse. Mat er kultur, tradisjon og geografi, mat er knyttet til barnas familietradisjoner. Vi eksperimenterer, lager, forteller og spiser sammen.

Vi skal ha et aktivt forhold til hva vi kaster og hvor vi kaster. Vi tar vare på miljøet.

Vi skal bruke turdager og matlagingsdager til både forskning og holdningsskapende arbeid og samtaler. Enkelte dager vil turdag også være matdag, slik at vi lager mat på tur, eller ute i barnehagen.

Årsplan del 1 for Bakke barnehage 2018-2019

Vi steller pent med insekter og fugler i barnehagen, og lærer barna hvilken nytte de er for naturen og oss. Vi lager fuglemat på vinteren.

Vi skal ha et aktivt forhold til hva vi kaster og hvor vi kaster. Vi tar vare på miljøet.

Personalet skal arbeide med bevissthet rundt bærekraftig utvikling, gjennom å lære barna å ta vare på barnehagens leker og utstyr. Vi har fokus på gjenbruk, og å skape inspirasjon til at ting kan repareres eller brukes på nye måte, eller vi finner materiale i naturen.

Vi skal sammen med barna planlegge, gjennomføre og gjenkalle våre turer. Snakke om turene for å øke barnas konsentrasjon, hukommelse, språk, mestring og fellesskapsfølelse. Vi tar med oss ting fra turen og fotograferer som støtte for tankene.

Kropp, bevegelse – klatring, balanse, planlegging for å nå målet!

Konsentrasjon, balanse og samarbeid!
Liten jeg – langt i fra!!

*«Utdanning er ikke å fylle et beger,
men å tenne en flamme.»*

Sokrates

